

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/374/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213201222
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8213201222.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu A. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, XXX XX D., právne zastúpeného JUDr. Petrom Rybárom, s. r. o., Ľudová 14, 040 11 Košice, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a. s., IČO: 31 690 904, Garbiarska 2, Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu I., č. k. 1C/24/2013-181 zo dňa 12. 05. 2015 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje sa rozsudok.

odôvodnenie:

Okresný súd I. (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„ I. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice vydaný rozhodcom O. I. Y. dňa 19. 1. 2012 pod sp. zn. 2C/2819/2012.

II. O trovách konania a trovách štátu bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola dňa 15. 05. 2009 uzavretá poisťovná zmluva, ktorej súčasťou sú poisťovné podmienky z 01. 01. 2009. V časti XV. Poistných podmienok je obsiahnutá rozhodcovská zmluva, podľa bodu 1, v ktorej sa účastníci dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rovnako tak podľa bodu 3 časti XV. Poistných podmienok rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poistníkom, poisteným, oprávnenou osobou alebo ich právnymi nástupcami. V zmysle bodu 2 časti XV. poistných podmienok žalobca ako poistník podpisom poistných podmienok vyjadril výslovný, bezvýhradný, neodvolateľný súhlas s tým, že pokiaľ žalovaný nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby a od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. V deň podpisu poisťovnej zmluvy a poistných podmienok podpísali účastníci pokračovanie predtlačenej formulára poistných podmienok označené ako osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008, v zmysle bodu 3 ktorých poistník a poisťovňa vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti, aj rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP, pričom toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Zmluvné strany sa dohodli, že za účelom realizácie osobitného práva poistníka individuálne ovplyvniť poisťovný vzťah v súlade s potrebami poistníka môže poistník v lehote 30 dní od podpisu poisťovnej zmluvy zo strany poistníka individuálne písomne odmietnuť ustanovenia časti

XV. VPP, ktoré tvoria súčasť jeho poistenia a zároveň ods. 3 osobitných zmluvných dojednaní, a to bez toho, aby tým bol právne dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený ostatný zvyšok poistného vzťahu. K zániku poistenia došlo dňa 16. 07. 2010.

Ďalej vychádzal zo zistení, že Arbitrážny súd Košice pod. sp. zn. 3C/2819/2012 vydal 19.01.2012 prostredníctvom rozhodcu O.. I. Y. rozhodcovský rozsudok, ktorým žalovanému uložil zaplatiť peňažnú sumu 251,54 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur.

Ďalej vychádzal z výsluchu žalobcu, ktorý pri uzatváraní poistnej zmluvy nebol informovaný o spôsobe riešenia prípadného sporu v rozhodcovskom konaní.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou. Žalovaný konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa zmluvu uzatvorila ako fyzická osoba.

Rozhodcovská zmluva obsiahnutá v žalovaným vopred jednostranne naformulovaných poistných podmienkach (časť XV. Poistných podmienok), ktoré boli súčasťou účastníkmi konania uzavretej poistnej zmluvy, je podľa obsahu poistných podmienok neoddeliteľnou súčasťou poistných podmienok. Zo samotnej časti XV. VPP vyplýva, že všetky spory sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Poverenie osobitnej právnickej osoby zriadením alebo výberom stáleho rozhodcovského súdu, prípadne zriadenie stáleho rozhodcovského súdu či vytvorenia rozhodcovského súdu je plne v oprávneniach žalovaného, pričom žalobca nemal žiaden vplyv na výber rozhodcovského orgánu. Rozhodcovská doložka v bode 2 Osobitných zmluvných dojednaní, ako aj rozhodcovská zmluva v časti XV Poistných podmienok boli vopred na formulované žalovaným ako dodávateľom.

Prijal názor, že rozhodcovská zmluva nebola uzatvorená platne a z uvedených dôvodov tak žalobe vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil.

O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, a to proti všetkým jeho výrokom. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V odvolaní uviedol, že prvostupňový súd nezobral do úvahy podstatné okolnosti, ktoré z predložených dôkazov vyplynuli a ktoré mali zásadný vplyv na individuálnosť dojednaní, a preto je rozhodnutie súdu arbitrárne. Ustanovenia o rozhodcovskom konaní, ktoré sa nachádzajú v XV. časti Všeobecných poistných podmienok sa uplatnia len vtedy, keď klient podpíše osobitné zmluvné dojednanie, ktoré predstavujú rozhodcovskú doložku, a teda zakladajú príslušnosť rozhodcovského súdu. Len na základe tejto rozhodcovskej doložky je možné uplatniť ustanovenia XV. časti VPP o rozhodcovskom konaní. Prvostupňový súd nezohľadnil ustanovenie bodu 4 Osobitných zmluvných dojednaní, ktoré umožňuje poistníkovi v lehote 30 dní od podpisu poistnej zmluvy odmietnuť rozhodcovskú doložku. Odvolateľ má zato, že došlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky, pretože žalobcovi boli dané hneď dve možnosti individuálneho ovplyvnenia podmienky, a to v podobe podpísania/nepodpísania osobitných zmluvných dojednaní, pričom ešte aj v prípade ich uzavretia zo zbrklosti, a teda v prípade toho, že by žalobca uzavrel tieto osobitné zmluvné dojednanie bez rozmyslu, prípadne si pred podpisom neprečítal, tak ako to tvrdil, mohol rozhodcovské konanie v dodatočnej lehote odmietnuť. Žalovaný súdu predložil písomný dôkaz Záznam o potrebách a požiadavkách klienta, ktorý osvedčuje, že žalobca bol informovaný o všetkých okolnostiach súvisiacich s uzatvorením zmluvy, a teda aj o rozhodcovskej doložke. Prvostupňový súd nezobral do úvahy skutočnosť, že sprostredkovateľ poistenia mal povinnosť podľa zákona č. 340/2005 Z.z. oboznámiť žalobcu s mimosúdnyimi prostriedkami riešenia sporov, a teda aj s rozhodcovskou doložkou. Taktiež neprihliadol na novelu zákona č. 233/1995 Z.z. a zrušil tak rozsudok, ktorý už v tom čase nebol pre strany záväzný. Súd bol povinný zamietnuť žalobu, pretože podľa § 154 ods. 1 O.s.p. je rozhodujúci skutkový stav ku dňu vynesenia rozhodnutia a ten bol taký, že účastníkom konania odpadla vecná legitímácia. Vzhľadom ku skutočnosti, že prvostupňový súd rozhodol dňa 12. 05. 2015, kedy v dôsledku aplikácie tejto právnej normy rozhodcovský rozsudok prestáva účastníkov konania zaväzovať, a teda nemožno ani na jeho podklade vykonať exekúciu. V dôsledku aplikácie § 243 Exekučného poriadku sa anulovala právoplatnosť tohto rozhodcovského rozsudku. Týmto sa právne postavenie účastníkov konania obnovilo do stavu pred vydaním rozhodcovského

rozsudku - žalobca nie je viazaný povinnosťou založenou rozhodcovským rozsudkom a žalovaný nemôže tento nárok uplatňovať. Dôsledkom uvedeného je, že obe strany konania bez vlastného zapríčinenia sú objektívne bez právneho záujmu na výsledku konania (na meritórnom rozhodnutí). Súd mal preto žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku zamietnuť, pretože v dôsledku právnej skutočnosti uvedenej v citovanom ustanovení Exekučného poriadku došlo k tomu, že aktuálne právne postavenie účastníkov tohto konania sa ani v dôsledku meritórneho rozhodnutia súdu vo veci nemôže nijako zmeniť. Vzhľadom na to, že odpadla vecná legitímácia účastníkov konania, súd je povinný pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie zamietnuť žalobu, pretože pre rozhodnutie vo veci samej podľa § 154 ods. 1 O.s.p. rozhodujúci skutkový stav ku dňu vynesenia rozhodnutia.

K podanému odvolaniu žalovaného sa žalobkyňa nevyjadрила.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci v súvislosti aj s dôvodmi uvádzanými odporcom v odvolaní bola otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol a ktorá je upravená v čl. XV. VPP žalovaného, podľa ktorej všetky vzájomné spory a sporné nároky poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, je podmienkou individuálne dojednanou (ako tvrdil odporca) a v negatívnom prípade, či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

V zmysle § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou, nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V danej veci sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou zo dňa 21.02.2013 na Okresnom súde Bardejov s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky dojednanej vo Všeobecných poisťných podmienkach.

Rozsudkom rozhodcovského Arbitrážneho súdu v Košiciach pod sp. zn. 2C/2819/2012 zo dňa 19. 01. 2012 mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 251,54 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur. Tento rozsudok mu bol doručený 02.02. 2013. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa ďalej vyplynulo, že žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 15. 05. 2009 poisťnú zmluvu.

Žalobca vo výpovedi poukazoval, že poisťné podmienky mu neboli riadne vysvetlené. Nebol mu vysvetlený význam rozhodcovskej doložky, ani význam rozhodcovského konania, s listinami, ktoré odkazujú na rozhodcovské konanie nebol oboznámený.

Na základe takto dojednanej rozhodcovskej doložky v poisťnej zmluve bol dňa 19. 01. 2012 vydaný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach pod sp. zn. 2C/2819/2012.

Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu klauzúl. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok de lege lata uvedený v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z.z. účinným od 01.04.2004.

Členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly. Zároveň sa však umožnilo členským štátom prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj širšie ako odporúča smernica „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“, (čl. 8 smernice).

Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (arg. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

Odvolací súd poukazuje na kritériá neprijateľnej podmienky, za ktorú sa považuje podmienka, ktorá:

1. je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve,
2. spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán,
3. nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

Odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, že o doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu (porov. uznesenia Krajského súdu v Trnave vo veciach sp. zn. 10CoE/153/2011, sp. zn. 10CoE/30/2011, sp. zn. 10CoE/109/2011). Právna veda na tento problém reaguje D. T.: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“ In: Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk, 2010).

Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ je svojím obsahom najbližšie problémovej doložke „...vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“.

Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. (porov. internetovú diskusiu na otázku neprijateľnosti doložky, ktorá ponúkala na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom: <<http://www.lexforum.sk/247>> D. T.: „Takže otázne je, ako by som posúdil reálne možnosti, ktoré by nastali:

1. spotrebiteľ by inicioval konanie na rozhodcovský súd - okresný súd, rozhodcovský súd môže konať (písm. r) nezakazuje, aby spotrebiteľ sa na rozhodcovský súd obrátil, zakazuje iba to, aby to bol jediný orgán, na ktorý sa môže obrátiť),
  2. spotrebiteľ by inicioval konanie na súde - okresný súd, súd môže konať,
  3. dodávateľ by inicioval konanie na súde - okresný súd, súd môže konať
- Samozrejme, problematickou by bola tá najočakávanejšia:
4. dodávateľ by inicioval konanie na rozhodcovskom súde - klauzula je neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil a „odsunul“ na iné bojiisko.

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Teda podľa T. doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa nezvratne arbitráži.

Ako je zřejmé zo smernice, na spotrebiteľa pri typových zmluvách dopadá ochranný režim zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. O typovú zmluvu vrátane rozhodcovskej doložky ide aj v predmetnej právnej veci. Nepochybné ide o štandardnú typovú zmluvu medzi podnikateľom a spotrebiteľom (čl. 1 ods. 1, čl. 2 písm. b/, c/ Smernice Rady 93/13/EHS).

Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva, pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne („sólo“) vyjednávanie nedávalo zmysel.

Poskytovanie spravodlivosti musí mať svoje limity a musí aj pre súkromnoprávnu sféru arbitrov. Ide o rozhodovanie o právach a právom chránených záujmoch osôb, ktoré môže výrazne zasiahnuť do života ľudí a ak sa majú akceptovať pri poskytovaní spravodlivosti súkromnoprávne prvky, tak len s jednoznačnými garanciami vylučujúcimi pochybnosti o férovom arbitrážnom konaní vrátane rozhodcovskej zmluvy. Doložky nemôžu predstavovať pasce pre spotrebiteľov za účelom čo najskoršieho privodenia exekúcie.

V danom prípade podľa obsahu spisu dodávateľ preukázateľne navyše nevysvetlil spotrebiteľovi význam rozhodcovskej doložky, na rozdiel od zásad občianskeho súdneho konania, nepredstavil mu pravidlá, podľa ktorých sa bude viesť súkromný „súdny“ proces a nedal mu po preukázateľnom poučení na výber rozhodnúť sa (pre porovnanie § 90 ods. 3 Zákona o platobných službách).

Aj procesné pravidlá rozhodcovského súdu ponímajúce kontraktálnu inkorporáciu prostredníctvom rozhodcovskej doložky sú súčasťou zmluvného vzťahu a ako formulárový produkt podliehajú súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ak povinný spotrebiteľ mal vyjednať súkromný „súdny“ proces, mal by nepochybné poznať tieto pravidlá. O týchto niet v spise ani zmienky. Odvolateľ sa bráni tým, že žalobca bol dostatočne poučený a táto skutočnosť vyplýva zo Záznamu o potrebách klienta.

Odvolací súd si nedokáže predstaviť rokovanie spotrebiteľa o rozhodcovskej doložke a jej perfektné individuálne zmluvné vyjednanie, ak spotrebiteľ nepozná jeho obsah (vedľajší predmet zmluvy). Je takmer notorietou, že v rámci uzatvárania spotrebiteľských zmlúv sa díleri nezmieňujú o podrobnostiach a procesných pravidlách rozhodcovského konania. Získavanie podpisov spotrebiteľov pod údajné individuálne vyjednanie má kampaňovitý rozmer. Tvrdenie o tom, že si takýto proces vyjednal spotrebiteľ a pritom nepoznal jeho obsah, je poznačené neudržateľnou tendenciou dosiahnuť arbitráž, s čím je spojené ďalšie zvýšenie nákladov spotrebiteľa.

Môže sa vyskytnúť otázka, či by vôbec spotrebiteľa napadla myšlienka namietat' neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Tú odvolací súd poukazuje na nutnosť objektívneho posúdenia rozhodcovskej doložky a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale aj rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodit' všetky právne dôsledky a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Odvolací súd tak nadobudol presvedčenie, že aj toto konanie je prejavom nerešpektovania práv spotrebiteľov, resp. reflexiou absencie nestrannosti a nezáujatosti rozhodcu.

Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach sa ponúka napríklad osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Arbitráž môže fungovať, ale za transparentných podmienok ako efektívny prostriedok ochrany a keď aj spotrebiteľ rozumie, o čo v prípade rozhodcu ide.

Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v OZ. Naproti tomu nevhodné predkladanie podmienok predstavuje jednu z nekalých obchodných praktík (klamlivá obchodná praktika; § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa; ďalej len „ZOS“). Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera.

Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú praktiku pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma, a odsudzuje ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú doložku.

Odvolací súd pripomína judikatúru súdneho dvora [...je nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky (Océano, Mostaza Claro (bod. 25-27), Godard (bod 61), ASTURCOM (bod 51), uznesenie POHOTOVOST' (bod 50), Pannon a iné]. To isté platí, pokiaľ ide o rozpor rozhodcovskej doložky s generálnou klauzulou. Odvolací súd navyše poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV. ÚS 55/2011-19, v ktorom ústavný súd podporil judikatúru na ochranu spotrebiteľa: „Zákon explicitne nekonfrontuje navzájom inštitút dobrých mravov a inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odvolací súd nezaznamenal ani v judikatúre pomenovanie týchto inštitútov súkromného práva. Každopádne na to, aby sa skonštatovala blízkosť týchto inštitútov z hľadiska ich významu a zákonom sledovaného cieľa ratio legis, netreba použiť ani zložité výkladové metódy.

Pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku, aj takto sa dajú definovať dobré mravy, ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom.

Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej, rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihladne aj

bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

Dodávateľ s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Dodávateľ musí počítať s tým, že plnenie z nekalej podmienky mu súd nemôže vymôcť.

Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa rozumie „najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (pre porov. § 4 ods. 8 ZOS).

Podľa cit. čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok“.

Európska komisia vo svojich pripomienkach uviedla, že „pokiaľ ide o zásadu efektivity, t.j. o požiadavku, aby vnútroštátne procesné predpisy neznemožnili alebo nesťažili nadmerne výkon práv uznaných právom Únie, zdá sa, že pokiaľ sa ust. § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní uplatňuje aj na prípady, keď požadované plnenie je v rozpore s právom Únie, povinnosť vnútroštátneho súdu zastaviť exekučné konanie bez návrhu (ex offa) predstavuje dostatočné zabezpečenie uplatnenia tejto zásady“ (bod 33 pripomienok EK vo veci C-76/10).

Podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie „politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa“.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení. To platí aj vo vzťahu, keď zmluvný vzťah obsahuje aj vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy (záložné zmluvy, ručiteľské zmluvy, dohody o zrážkach zo mzdy, rozhodcovské zmluvy a pod.).

Možnosť zmeny obsahu štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom tzv. súdnou kontrolou (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Snaha názorovo uprednostniť jednostranný výklad zákona na strane odvolateľa evidentne naráža na ciele práva Európskej únie, ktoré musí štát naplniť. Medzinárodná zmluva vrátane Zmluvy o fungovaní EÚ má po jej ratifikácii prednosť a v hierarchii právnej sily je nad zákonom (čl. 7 ústavy). Lojalita k aktom EÚ je zásadná a rešpektovanie judikatúry súdneho dvora je principiálnou otázkou. Odvolací súd nechce relativizovať význam princípu právnej istoty vyplývajúci z právoplatného rozhodnutia ale na druhej strane ak ide o výnimočné a závažné okolnosti a naplnenie cieľov práva EÚ, súd ich má naplniť.

Podľa čl. 3 ods. 2 smernice „Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou“.

Možnosť ponúknuť spotrebiteľovi rozhodcovské konanie nič nemení na podstate povahy individuálne vyjednanej rozhodcovskej doložky.

Evidentne ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly, vrátane časti o rozhodcovskom konaní a rovnako je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu ani obsah rozhodcovskej

zmluvy vrátane rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu. Cieľ smernice garantovať súdnu kontrolu neprijateľnosti zmluvných podmienok sa týka 1. dodávateľom vopred naformulovaných klauzúl a 2. bez možnosti meniť ich obsah. Je pritom irelevantné, či niektorú časť zmluvy dodávateľ osobitne spotrebiteľovi navrhol.

Podľa názoru vyjadreného v odvolaní by platilo, že všetky rozhodcovské zmluvy dohodnuté so spotrebiteľom sú individuálne vyjednané len z dôvodu, že spotrebiteľ uviedol o jeden podpis v zmluve navyše. Úplne by sa strácal cieľ a zmysel súdnej kontroly formulárových podmienok, ktorých obsah spotrebiteľ nemôže nejako zmeniť. Spotrebiteľ mohol rozhodcovskú doložku ako celok prijať alebo odmietnuť, a na otázku, či si rozhodcovskú doložku vymienil, možno iba ťažko odpovedať kladne, keďže jej obsah, vrátane relevantných pravidiel rozhodcovského procesu zjavne nepoznal.

Teória prezentovaná v odvolaní je v priamom rozpore s relevantnými ustanoveniami OZ. Tu rovnako platí, že za podmienku, ktorá nie je individuálne vyjednaná, sa považuje podmienka, ktorá bola vopred naformulovaná a spotrebiteľ nemôže meniť jej obsah. Ak by podstatu individuálne vyjednanej zmluvnej podmienky determinovala bez ďalšieho možnosť výberu, zo súdnej kontroly by boli vylúčené všetky formulárové typové zmeny a doplnky k pôvodnej zmluve, keďže bolo len na spotrebiteľovi, či k formulárovým zmenám pristúpi. S tým sa odvolací súd nemôže stotožniť, keďže by došlo k popretiu zmyslu a cieľa ochrany práv spotrebiteľa (Smernice 93/13/EHS) a k spochybneniu ochrany a podpory efektívneho vnútorného trhu EÚ očisteného od nemorálnych zmluvných klauzúl. Vo formulároch môžu byť pre spotrebiteľa dôležité, ale aj nepotrebné veci, no spoločným znakom za každých okolností je, že spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah formulára. Buď ho akceptuje alebo zmluva nevznikne. Súdna kontrola bola vytvorená práve z dôvodu ochrany pred diktátom formulárových zmlúv, vrátane formulárových zmien a doplnkov pripravených vopred dodávateľom. Uvedený cieľ žalovaný náležite nedocenil, resp. nesprávne interpretoval, o to viac, že ide o medzinárodný záväzok Slovenskej republiky k EÚ.

Tento záver možno vystihnúť z judikatúrneho vývoja súdneho dvora v rozhodnutí Pohotovosť/Korčkovská (bod 50.). Preto aj ochrana poskytovaná súdom vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke je o presadení noriem vyššej právnej sily a záväzku štátu prijať všetky kroky nevyhnutné na to, aby nekalá podmienka spotrebiteľa nezaväzovala. Pri dôslednom aplikovaní judikatúrnych záverov súdneho dvora tak aj prvostupňový súd ako článok súdnej sústavy EÚ a ako orgán členského štátu EÚ postupoval náležite a rozhodol vecne správne tým, že poskytol ochranu spotrebiteľovi pred nekalou rozhodcovskou doložkou.

Moc rozhodcu rozhodovať spory nie je delegovaná zo strany žiadneho verejnoprávneho subjektu (uznesenie ÚS ČR IV. ÚS 130/02). Prvostupňový súd interpretoval a aplikoval právo v súlade s medzinárodnou zmluvou.

Nevhodné predkladanie zmluvných podmienok sa týka smernice Európskeho parlamentu a Rady z 11.5.2005 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („Smernica o nekalých obchodných praktikách“). Odvolací súd pripomína, že OZ v rovine vnútroštátnej zakotvuje normatívne mantinely posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ si vo svetle vyššie uvedených požiadaviek odvolacieho súdu (nielen formálne) individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere popri nedôslednej argumentácii neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky. Nie spotrebiteľ má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale dodávateľa zaťažuje bremeno presvedčivo preukázať individuálne vyjednanie (§ 53 ods. 3 OZ) - ani tento aspekt nie je v odvolaní zohľadnený. Z predloženej zmluvy nevyplýva individuálne vyjednaná rozhodcovská zmluva a odporca neoznačil žiadne iné relevantné dôkazy. Ak si spotrebiteľ individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne (podľa predstáv spotrebiteľa) vyjednal aj podmienky arbitráže. Z obsahu spisu však takýto záver rozhodne nemožno prijať. Dôvodne teda možno konštatovať, že žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil.

Žalobca nemal možnosť ovplyvniť obsah predmetnej doložky. Mohol ju buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah tejto rozhodcovskej doložky bol dodávateľom (žalovaným) vopred pripravený a na jej obsahu žalobca nijakým spôsobom neparticipoval. Už len tento samotný fakt spochybňuje tvrdenie odporcu, že ide o individuálny návrh žalobcu na riešenie prípadného sporu v rozhodcovskom konaní.

Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola pripravená vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 Smernice).

Nič na tom nemení ani tá skutočnosť, na ktorú žalovaný poukazoval v odvolaní, že vyjednaníu tejto rozhodcovskej doložky predchádzal záznam sprostredkovateľa poistenia o potrebách klienta, ktorý bol spísaný pri uzatváraní poistnej zmluvy. Ak by sa žalobca rozhodol osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú doložku, zaiste by tento záznam o sprostredkovaní poistenia, aj samotná zmluva neboli na predtlačenom formulári, ale osobitne konkrétne vyjednané a špecifikované tak, aby odrážali to, čo si žalobca individuálne želá.

Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta k predmetnej poistnej zmluve preukazuje, že v danom prípade opäť ide o predtlačný formulár, kde žalobca nemal na výber možnosť individuálne dohodnúť obsah podmienky. Takto predtlačný formulár (aj keď vo forme záznamu sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta), odvolací súd nepovažoval za dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že žalobca individuálne dojednal rozhodcovskú doložku. Na tejto okolnosti nič nemení ani to, že predmetné poistenie bolo dojednané sprostredkovateľom poistenia v zmysle zákona č. 340/2005 Z.z. Sprostredkovateľ poistenia je totiž osobou, ktorá reprezentuje poisťovňu, koná v jej záujme a v jej prospech, čo znamená, že samotná okolnosť takejto formy dojednávania poistného vzťahu nemôže byť na ujmu hodnotenia zmluvných podmienok dojednaných pri tomto poistení v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS.

Z obsahu spisu a napokon aj tvrdenia samotného žalovaného nevyplýva, že by ako dodávateľ vysvetlil žalobcovi význam rozhodcovskej doložky, pravidlá, podľa ktorých sa bude viesť tento proces a po preukázateľnom poučení, mu dal na výber sa rozhodnúť. Preto, ak napríklad spotrebiteľ mal vyjednať tento súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. O nich však v spise tiež niet žiadnej zmienky. Preto tvrdenie žalovaného o tom, že takýto proces si dojednal spotrebiteľ (v danom prípade žalobca) a pritom nepoznal jeho obsah, je z pohľadu vykonaného dokazovania neudržateľné.

Z vyššie uvedených dôvodov sú právne irelevantné aj námietky odvolateľa rozvíjajúce úvahy, že osobitné zmluvné dojednania nie sú pokračovaním VPP a rozhodcovská doložka preto nie je súčasťou VPP, že žalobca podpísaním záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k spornej poistnej zmluve potvrdil svoju vedomosť o všetkých zmluvných podmienkach, pričom neobstojí ani jeho obrana, že súd tento záznam v rámci hodnotenia dôkazov nechal bez povšimnutia.

V danej veci je nezanedbateľná aj tá skutočnosť, že v predmetnej veci napr. trovy rozhodcu (276 Eur) prevyšujú vymáhanú istinu pohľadávky vo výške 251,54 Eur. Už len táto skutočnosť predstavuje neprímeranosť arbitrážneho procesu.

Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná medzi účastníkmi konania.

Predkladanie takto dohodnutých rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže, nevenujú pozornosť tejto časti formuláru, pretože táto doložka je zakotvená do všeobecných zmluvných podmienok vyhotovenej v štandardnej rozhodcovskej zmluve, na samostatnom liste - hárku papiera, odvolací súd považuje za nevhodné.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora a na tú skutočnosť, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky (Mostaza Claro, bod 25. - 27., C 168/05, Océano Grupo Editoria, Asturcom, a iné).

Dodávateľ (žalovaný) s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky, má poznať aj dôsledky ich používania.

Pokiaľ je právomoc rozhodcovského súdu založená na rozhodcovskej doložke, ktorá je neprijateľnou podmienkou, a preto absolútne neplatným zmluvným dojednaním, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a dodávateľovi voči spotrebiteľovi nemôže zakladať (a to ani sčasti) nárok na plnenie. Keďže na zrušenie rozhodcovského rozsudku postačí aj jediný naplnený zákonný dôvod, nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími dôvodmi odvolateľa zameranými na obhájenie spôsobu kreovania rozhodcovského orgánu. Právne irelevantné sú aj námietky odvolateľa, že osobitné zmluvné dojednania nie sú pokračovaním VPP a rozhodcovská doložka preto nie je súčasťou VPP, že žalobca podpísaním záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k spornej poisťnej zmluve potvrdil svoju vedomosť o všetkých zmluvných podmienkach. Bez právneho významu je aj obrana odvolateľa, že spotrebiteľ v dodávateľom poskytnutej dodatočnej lehote 30 dní od podpisu zmluvy písomne neodmietol ustanovenia článku XV. VPP a zároveň aj odsek 3 osobitných zmluvných dojednaní, v ktorom je obsiahnutá rozhodcovská doložka. Neobstoí ani obrana odvolateľa, že len taká výlučná rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, ktorá nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom, pričom v prípade sporu spotrebiteľa núti podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, vychádzajúc z § 53 ods. 1 OZ i zo smernice nesporne bez ďalšieho spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Vo vzťahu k námietke odvolateľa týkajúcej sa vyňatia poisťných zmlúv spod posudzovania, či ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve odvolací súd udáva. Podľa „devätnásteho odôvodnenia“ smernice z posúdenia neprijateľnosti zmluvných podmienok je vyňatý len hlavný predmet zmluvy (v okolnostiach posudzovanej veci hlavným predmetom poisťnej zmluvy je poisťné krytie poskytnuté dodávateľom) a vzťah ceny a kvality tovaru alebo dodávanej služby. Zároveň však platí, že aj hlavný predmet zmluvy a vzťah ceny a kvality dodávanej služby môžu byť brané na zreteľ pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok (rozumej ostatných podmienok poisťnej zmluvy). Z citovaného odôvodnenia smernice nevyplýva preto vyňatie poisťných zmlúv z vecného rozsahu smernice en bloc a rovnako ani nemožnosť posúdenia nekalého charakteru podmienky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor vyplývajúci z poisťnej zmluvy.

Odvolací súd nezistil skutočnosti, že by sa súd prvého stupňa dopustil odvolateľom namietaných procesných pochybení a nebolo zistené ani žiadne iné procesné pochybenie v jeho postupe.

Vo vzťahu k odvolacej námietke, že prvostupňový súd nebral na zreteľ ust. § 243d zákona č. 233/1995 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením k právnym úpravám účinným od 1. 1. 2015 a zrušil rozsudok, ktorý v tom čase nebol pre strany záväzný odvolací súd udáva.

Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je konaním podľa § 80, písm. c./ O.s.p. a teda sa nevyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu. V predmetnom konaní sa vyhodnocuje existencia splnenia zákonných podmienok pre vyhlásenie rozhodcovského rozsudku a to podľa právnej úpravy účinnej v čase jeho vyhlásenia. Rozhodcovský rozsudok ustanovením § 243d Exekučného poriadku, ani žiadnym iným ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu nebol formálne zrušený. Zákonodarca nepristúpil normatívnou cestou k zrušeniu rozhodcovských rozsudkov. Legislatívna úprava smerovala k strate ich záväznosti. Rozsudok teda nie je zrušený a neexistuje žiadna zákonná prekážka na to, aby v sporovom konaní na základe riadne podaného návrhu na začatie konania súd preskúmal existenciu zákonných podmienok na jeho vyhlásenie. Denegatio iustitiae (odopretiu spravodlivosti) by sa rovnal stav, ak by sa na základe riadne včas podanej žaloby podľa tretej časti O.s.p. súd vecou nezaoberal. Neexistuje žiadny zákonný dôvod, aby konanie bolo zastavené. Na margo argumentu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu odvolací súd udáva, že dotknutou právnou úpravou (§243d Exekučného poriadku) nedošlo uplynutím trojmesačnej doby k zániku vecnej legitímácie, ktorá tu v čase začatia konania bola. Niet pochyb o tom, že rozhodujúci je stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, ale ak existujú podmienky pre prieskum zákonnosti rozhodcovského rozsudku na základe včas podanej žaloby, bolo by neprípustné odmietnuť poskytnúť spravodlivosť len z dôvodu, že zákonodarca zákonom sprísnil podmienky vykonania rozhodcovských rozsudkov. Ak teda stratí záväznosť rozhodcovský rozsudok, nemali by byť pochybnosti, že exekúcia na jeho základe nemôže prebehnúť. Uvedené opatrenie však nijako neblokuje iný ochranný mechanizmus proti nezákonnosti

rozhodcovského rozsudku, ktorým je konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku v sporovom konaní podľa 3.časti O.s.p.. Tento ochranný mechanizmus je štandardný. Dokončenie konania začatého na základe procesne korektného návrhu je aj v súlade s princípom právnej istoty.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodne v súlade s § 224 ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.